

Hoofdpijnenverslag van de internetconsultatie
Wijziging Besluit rijonderricht motorrijtuigen 2009
(internetconsultatie van 15 juli tot en met 26 augustus 2019)

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een besluit voor tot het wijzigen van het Besluit rijonderricht motorrijtuigen 2009. Deze wijziging zorgt voor het stroomlijnen van de eisen die gesteld aan degenen die rijonderricht geven. Ze zijn ingegeven door de ervaringen met bijscholing van instructeurs uit de praktijk en deels door wijzigingen van de Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993, die op 19 december 2018 zijn bekrachtigd.

De regeling is bedoeld om eisen te stellen aan degenen die de bevoegdheid willen krijgen of houden tot het geven van rijonderricht. De wijzigingen hebben betrekking op:

- het verminderen van het aantal praktijkbegeleidingen in het kader van de bijscholing;
- het educatief traject van bijlessen voor instructeurs die de verplichte praktische bijscholing niet halen;
- het meer praktijkgericht maken van het herintrederstraject;
- enkele redactionele verbeteringen.

Een concept van dit besluit is reeds openbaar gemaakt tijdens de internetconsultatie van het voorstel van de wijzigingswet die heeft plaatsgevonden van 20 mei 2014 tot en met 17 juni 2014. Aangezien er al een geruime tijd verstreken is en enkele wijzigingen in het onderhavige besluit ten opzichte van dat concept zijn aangebracht, onder meer ten aanzien van de bijlessen en het herintrederstraject, is een nieuw concept openbaar gemaakt voor internetconsultatie van 15 juli 2019 tot en met 26 augustus 2019.

De ingezonden reacties

Op alle onderdelen van de ontwerpregeling en de nota van toelichting kon worden gereageerd. Hieronder volgt een hoofdpijnenverslag van de ingezonden reacties waarin de belangrijkste reacties beknopt worden weergegeven.

Er zijn in totaal 27 reacties binnengekomen. Hiervan zijn er 22 openbaar.

De indieners kunnen grofweg ingedeeld worden in twee categorieën:

- Rijscholen en instructeurs, waaronder ambulancediensten, o.m. Ambulancezorg Rotterdam-Rijnmond. (ca 79%)
- Belangenverenigingen en branche-organisaties, waaronder BOVAG, KNMV (ca 11%)

*Reactie IenW: Deze wijziging van het **Besluit** rijonderricht motorrijtuigen 2009 wordt nog nader uitgewerkt in een wijziging van de ministeriële **Regeling** rijonderricht motorrijtuigen 2009. Deze regeling komt de komende maanden nog in consultatie. Alle hier ingediende reacties op het besluit blijken meer betrekking te hebben op het niveau van de regeling dan op het besluit. Ze worden daarom wél meegenomen in de nieuwe concept-regeling, maar hebben niet geleid tot aanpassingen in het onderhavige besluit.*

Algemeen beeld van de reacties

In zes reacties, waaronder in die van de BOVAG, is steun uitgesproken voor het onderhavige voorstel. De meeste reacties waren echter kritisch van aard. De meeste kritische reacties die zijn ingediend betroffen onderwerpen die niet in het onderhavige besluit geregeld zijn. Het betreft met name de verplichting om bij de praktijkbegeleiding les te geven aan een echte leerling, maar ook onderwerpen als het door IBKI laten bepalen van het lesonderwerp bij de praktijkbegeleiding en nut en noodzaak van de praktische bijscholing.

Inhoud van de reacties

De ingediende reacties hebben met name betrekking op de voorstellen m.b.t. de praktijkbegeleiding (het meenemen van 'echte' leerlingen en kwaliteit en inhoud):

- Het vereiste dat bij de praktijkbegeleiding uitsluitend een echte leerling zonder rijbewijs moet worden meegenomen wordt het meest becommentarieerd, zowel door rijsschoolhouders als branches-organisaties (circa 60% van de reacties). Met name door de rijsschoolhouders wordt deze eis als problematisch ervaren.
- De kwaliteit en inhoud van de praktijkbegeleiding wordt becommentarieerd door zowel rijsschoolhouders als branche-organisaties (33% van de reacties):
 - o De overheersende mening bij de instructeurs en rijsschoolhouders is dat deze op bepaalde punten verbetering behoeft.
 - o Bij de belangenverenigingen en branche-organisaties bestaat een meer gemengd beeld; er worden zowel positieve als meer kritische reacties gegeven.
- Voorts worden er nog reacties gegeven over:
 - o Geldigheidsduur praktijkbegeleiding;
 - o Kosten praktijkbegeleiding;
 - o Verlenging bij niet halen praktijkbegeleiding;
 - o Bevoegdheidspas voor theoretische opfriscursussen;
 - o Rijbewijseisen voor deelname aan een opleiding tot rijinstructeur;
 - o Code95 trainingen.

Reacties per categorie indieners

Door de verschillende groepen indieners worden reacties gegeven. De belangrijkste reacties worden hieronder per categorie indieners weergegeven:

Rijscholen en instructeurs (89 %)

Vereiste m.b.t. “echte” rijbewijsleerlingen

Het vereiste dat bij de praktijkbegeleiding uitsluitend een “echte” leerling zonder rijbewijs moet worden meegenomen wordt door deze categorie indieners overwegend kritisch gezien. Hierbij worden onder meer de volgende argumenten naar voren gebracht:

- Het is niet helder waarom toetsing van didactische vaardigheden niet kan plaatsvinden met een leerling die wel in het bezit is van een rijbewijs voor de desbetreffende categorie. Gevraagd wordt naar de meerwaarde van deze eis, en waaruit blijkt dat dit kwaliteit van de opleiding zal verbeteren.
- Er moet een examen worden afgelegd waarbij men mede afhankelijk is van de medewerking van een kandidaat die hier ook niet om gevraagd heeft.
- Wanneer een instructeur als doelgroep mensen begeleidt met psychische problemen of rij-angst, die soms al een rijbewijs hebben, kan het moeilijk zijn een kandidaat te vinden die wil meewerken.

Kwaliteit en inhoud praktijkbegeleiding

Deze categorie indieners is ook hier overwegend kritisch, en van mening dat de kwaliteit en inhoud van de praktijkbegeleiding op punten verbetering behoeft. Hierbij worden onder meer de volgende opmerkingen gemaakt:

- De praktijkbegeleiding heeft weinig educatieve meerwaarde, en sluit niet voldoende aan bij de praktijk.
- Het verbeteren van de kwaliteit van de rijinstructeurs heeft niet alleen te maken met de manier van lesgeven, maar ook met de mentaliteit van de rijinstructeur. Deze wordt niet getoetst.
- Gesteld wordt dat uit onderzoek is gebleken dat een kandidaat die een geschiktheidstest heeft afgelegd niet minder presteert dan een kandidaat die wel een schooldiploma kan overleggen. Dat roept de vraag op wat het nut en de noodzaak is van het verhogen van de vooropleidingseis.
- De kwaliteit van de praktijkbegeleiding zou kunnen verbeteren door een gemoduleerde opleiding in te voeren.
- Gepleit wordt voor het herinvoeren van het examen “geven van theorielessen.”

- Wat in de evaluatie onvoldoende naar voren is gekomen is de grootschalige stagefraude.

Overige opmerkingen

- Aangegeven wordt dat er instructeurs zijn die alleen theorielessen geven, en ook geen lesauto en praktijkleerlingen hebben. Gevraagd wordt naar de mogelijkheid om een WRM-theorie-certificaat in te voeren zodat geen praktische bijscholing noodzakelijk is.

Belangenverenigingen en branche-organisaties, waaronder BOVAG, KNMV (11 %)

Vereiste m.b.t. “echte” rijbewijsleerlingen

Aan het vereiste dat bij de praktijkbegeleiding uitsluitend een “echte” leerling zonder rijbewijs moet worden meegenomen wordt ook door deze categorie aandacht besteed.

De belangrijkste opmerkingen hierbij zijn:

- De gedachte bij de praktijkbegeleiding is een toetsing van didactische vaardigheden. Het is niet duidelijk waarom dit niet met een collega zou kunnen geschieden.
- Er bestaat een categorie instructeurs die alleen aan verkeersdeelnemers mét een rijbewijs opleidingen geven. Voor hen is het ingewikkeld om aan een leerling te komen zonder rijbewijs, dit sluit niet aan bij hun werkzaamheden en veelal beschikken zij niet over een voertuig met dubbele bediening.
- Daar iedere kandidaat met een echte rijbewijsleerling moet verschijnen zouden er locaties moeten komen die worden aangeduid als officiële IBKI locatie waar zowel de beoordeling stage afronding en de praktijkbegeleidingen kunnen plaatsvinden zonder dat hiervoor een toeslag wordt berekend.

Kwaliteit en inhoud praktijkbegeleiding

Ook aan de kwaliteit en inhoud van de praktijkbegeleiding wordt door deze categorie indieners aandacht besteed. Hieruit komt een gemengd beeld naar voren. Het wordt als positief beschouwd dat:

- Het opleidingsniveau om zonder geschiktheidstoets een examen rijinstructeur te kunnen aanvragen wordt verhoogd naar minimaal vmbo-tl of vmbo-gl;
- Het aantal verplichte praktijkbegeleidingen wordt beperkt tot eenmaal in de vijf jaar;
- Er voldoende herkansingsmogelijkheden worden geboden via het educatieve traject.

Kritische reacties zijn:

- De mogelijkheid wordt gemist om na geconstateerde overtredingen de WRM-bevoegdheid van een individuele instructeur definitief in te trekken.
- De huidige wijze van handhaving voldoet niet. Er moet een systeem van integrale handhaving komen, met een heldere taakverdeling tussen CBR, politie en ILT.
- Er zijn nog diverse uitvoeringsaspecten die verbeterd moeten worden om tot een professionalisering van de rijschoolbranche te komen.
- Maak werk van periodieke inhoudelijke aanpassingen van de opleidingen en de examenvragen en pas het praktijkexamen hierop aan.